

Nr B 14

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till lag om ympning mot smittkoppor; given Stockholms slott den 6 juni 1958.

Under återopande av bilagda i statsrådet förda protokoll vill Kungl. Maj:t härmed jämlikt 87 § regeringsformen föreslå riksdagen att antaga härvid fogade förslag till lag om ympning mot smittkoppor.

GUSTAF ADOLF

Rune B. Johansson

Propositionens huvudsakliga innehåll

Genom propositionen föreslås att 1916 års lag om skyddskoppypmpning skall ersättas med en ny lag om ympning mot smittkoppor (se propositionen nr 111 till årets förra riksdag).

Enligt den nya lagen skall barnvaccineringen liksom hittills vara obligatorisk men en väsentlig uppmjukning har skett i fråga om möjligheterna att erhålla befrielse från ymningsplikten. Önskar någon, som hyser allvarliga betänkligheter mot ympning, att barn under hans vårdnad skall befrias från ymningsplikten kan, även om medicinska skäl ej föreligger, befrielse erhållas. Ansökan skall göras hos hälsovårdsnämnden, därvid intyg skall bifogas utvisande bl. a. att sökanden vid personlig inställelse inför läkare blivit upplyst om ymningsens betydelse. Har ansökan gjorts i rätt ordning skall barnet befrias från ymningsplikten.

Jämväl revaccinationstvånget för värnpliktiga har bibehållits i den nya lagen men även från denna ymningsplikt skall när omständigheterna tillåter det befrielse kunna vinnas.

Kontrollen över ympningen skall enligt lagförslaget helt åvila hälsovårdsnämnderna med biträde av folkbokföringsmyndigheter. I samband därmed bortfaller det nu gällande förbudet mot att intaga barn som inte ympats i vissa skolor m. m.

Den nya lagen föreslås skola träda i kraft den 1 januari 1959.

Förslag
till
L a g
om ympning mot smittkoppor

Härigenom förordnas som följer.

Ympningsplikt

1 §.

I fråga om skyldighet att undergå ympning mot smittkoppor skall gälla vad nedan sägs.

2 §.

Barn skall undergå ympning före utgången av det kalenderår under vilket barnet fyller fyra år eller, om anstånd meddelats jämlikt 6 §, under kalenderåret näst efter det då anståndet upphört.

3 §.

Värnpliktig skall undergå ympning, när han första gången för sin utbildning tjänstgör vid krigsmakten.

När inkallelse sker till beredskapsövning eller för rikets försvar eller säkerhet, äger Konungen eller myndighet som Konungen bestämmer förordna att ympning av värnpliktiga skall äga rum.

4 §.

Då smittkoppepidemi hotar eller utbrutit inom landet, äger Konungen eller myndighet som Konungen bestämmer påbjuda ympning i den omfattning som prövas erforderlig.

5 §.

Den som haft smittkoppor eller under något av de sista tre åren undergått ympning omfattas ej av ympningsplikt.

6 §.

I den mån så prövas nödvändigt ur hälsovårdssynpunkt äger Konungen eller myndighet som Konungen bestämmer beträffande riket i dess helhet eller del därav förordna, att med ympning som i 2 eller 3 § sägs skall anstå under viss tid.

7 §.

Uppskov med ympning skall meddelas den som till följd av sjukdom, sjukdomsanlag eller allmän svaghet kan befaras erhålla men av ympningen.

Föreligger på grund av sjukdom eller sjukdomsanlag i ympningspliktigs omgivning fara för att han eller annan skulle lida men av ympningen, skall likaledes uppskov medgivas.

Uppskov meddelas av den läkare eller ympare, som enligt av Konungen eller myndighet som Konungen bestämmer utfärdade föreskrifter är behörig därtill.

Har barn åtnjutit uppskov enligt första stycket under tre år och kan det fortfarande antagas erhålla men av ympningen, äger förste provinsialläkaren eller förste stadsläkaren att efter ansökan av vårdnadshavare medgiva undantag från den i 2 § stadgade ympningsplikten. Finner han sig ej kunna medgiva undantag, skall ärendet underställas medicinalstyrelsens prövning.

8 §.

Vill någon, som hyser allvarliga betänkligheter mot ympning, att barn under hans vårdnad skall befrias från den i 2 § stadgade ympningsplikten oaktat skäl ej äro till uppskov eller undantag jämlikt 7 §, skall han göra ansökan härom hos hälsovårdsnämnden i den kommun där barnet är kyrkobokfört. Vid ansökan skall fogas intyg av läkare vid organ för förebyggande barnavård eller tjänsteläkaren i orten utvisande, att skäl som nyss sagts ej föreligga samt att sökanden vid personlig inställelse inför läkaren blivit upplyst om ympningens betydelse. Är ansökan rätteligen gjord, skall nämnden befria barnet från ympningsplikten.

Värnpliktig som hyser allvarliga betänkligheter mot ympning må ock, efter därom gjord ansökan, av försvarets sjukvårdsstyrelse befrias från ympningsplikt enligt 3 §, om det under föreliggande omständigheter finnes kunna medgivas. Vid ansökan skola fogas de handlingar som sjukvårdsstyrelsen föreskriver.

9 §.

Konungen eller myndighet som Konungen bestämmer äger förordna, att den som icke haft smittkoppor och som ej heller under något av de sista tre åren undergått ympning ej må anställas vid krigsmakten eller inskrivas å sjömanshus eller vinna anställning eller för sin utbildning tjänstgöra inom

- a) den allmänna hälsovården eller sjukvården;
- b) tull- eller lotsväsendet;
- c) civil luftfartsverksamhet; eller
- d) polisväsendet.

10 §.

Ympningsplikt anses fullgjord, när ympning slagit an eller två ympningar företagits inom loppet av ett år.

Ympningens verkställande och anordnande

11 §.

Ympning må verkställas allenast av den som är behörig att utöva läkar-konsten eller som förordnats till ympare.

12 §.

För utrönande av ympningens verkan skall den ympade besiktigas av ymparen eller annan som förordnats därtill.

13 §.

Det åligger hälsovårdsnämnden att vidtaga erforderliga åtgärder för att ympningsplikt, som ej avser personal vid krigsmakten, skall kunna fullgöras.

Ympning enligt 2, 3 eller 4 § som verkställs vid organ för förebyggande barnavård eller av tjänsteläkare eller annan som förordnats därtill, så ock besiktning i anledning av sådan ympning, är avgiftsfri för den ympade.

Intyg som i 8 § sägs skall tillhandahållas sökanden kostnadsfritt.

14 §.

Det åligger vårdnadshavare för barn under femton år att svara för att barnet befordras till föreskriven ympning och besiktning.

15 §.

Hälsovårdsnämnden skall tillse att föreskriven ympning och besiktning, som ej avser personal vid krigsmakten, fullgöres. För ändamålet äger nämnden förelägga lämpligt vite. Sådant vite må ej förvandlas.

Särskilda bestämmelser

16 §.

Underlåter någon att fullgöra ympningsplikt, som avses i 3 eller 4 §, eller underlåter vårdnadshavare att befordra barn under femton år till ympning, vilken föreskrivits med stöd av 4 §, straffes med dagsböter.

Den som anställer, inskriver eller till tjänstgöring mottager någon i strid mot föreskrift som meddelats med stöd av 9 § straffes ock med dagsböter.

17 §.

Över hälsovårdsnämnds beslut enligt denna lag må klagan föras hos länsstyrelsen genom besvär.

Över medicinalstyrelsens, försvarets sjukvårdsstyrelses och länsstyrelses beslut enligt denna lag må klagan föras hos Konungen genom besvär.

18 §.

Konungen eller myndighet som Konungen bestämmer äger föreskriva undantag från skyldighet att undergå ympning eller besiktning.

Närmare föreskrifter angående tillämpningen av denna lag meddelas av Konungen eller myndighet som Konungen bestämmer.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1959, då lagen den 2 juni 1916 (nr 180) om skyddskoppympning upphör att gälla.

Barn som är fött under 1953 eller 1954 och som icke ympats före nya lagens ikraftträdande skall undergå ympning före den 1 januari 1960; och skall härom i övrigt gälla vad i nya lagen stadgas om ympning enligt 2 §.

Utdrag av protokollet över inrikesärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 6 juni 1958.

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden NILSSON, STRÄNG, ANDERSSON, LINDELL, LINDSTRÖM, LANGE, LINDHOLM, KLING, SKOGLUND, EDENMAN, NETZÉN, KJELLIN, JOHANSSON.

Efter gemensam beredning med statsrådets övriga ledamöter anmäler chefen för inrikesdepartementet, statsrådet Johansson, fråga om *ny lagstiftning angående ympning mot smittkoppor* samt anför därvid följande.

I proposition nr 111 till årets förra riksdag föreslog Kungl. Maj:t riksdagen att antaga vid propositionen fogat förslag till lag om ympning mot smittkoppor. Denna proposition hann emellertid icke upptagas till slutlig behandling av riksdagen före dess upplösning. Då jag icke finner anledning ifrågasätta ändring i nämnda förslag, varöver lagrådets yttrande inhämtats, hemställer jag — under åberopande jämväl av vad jag anført enligt de vid förenämnda proposition fogade protokollen över inrikesärenden — att Kungl. Maj:t måtte besluta att ny proposition i ämnet av samma innehåll som den förut avlätna måtte föreläggas riksdagen.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdde hemställan förordnar Hans Maj:t Konungen, att till riksdagen skall avlåtas proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:
Carl-Gösta Hesser
